

11. Deputate Algemene Sinode

11.1 RAPPORT STUDIEDEPUTATE: ADVIES OOR INDIENINGSPROSEDURE VAN BESWAARSKRIFTE IN DIE LIG VAN DIE SINODEBSLUIE VAN 1967, 1991 EN 1994 (Art 18)

- A. Ds HJP de Beer lewer die rapport.
- B. Die rapport word staande die Sinode afgehandel.

C. RAPPORT

1. Opdrag (Acta 2009:20.12, 3.2.5)

Die rapport (Acta 2009:20.12) word verwys na te benoeme Deputate om die Sinode duidelik te adviseer oor indieningsprosedures vir Beswaarskrifte in die lig van die Sinodebesluite van 1967, 1991 en 1994.

Besluit: Kennis geneem.

2. Agtergrond

- 2.1 Sinode 1955 (35-37) stel by monde van die Moderamen die vraag of 'n eenvormige prosedure vir Beswaarskrifte daargestel behoort te word en verwys dit na Deputate (1955:35-37).
- 2.2 Sinode 1958 (101, 106-107, 116-117) kry as aanbeveling van die Deputate dat elke vergadering sy eie prosedure ten opsigte van Beswaarskrifte daarstel. Die saak word weer na Deputate verwys.
- 2.3 Sinode 1961 (512-517) hanteer 'n Meerderheids- en Minderheidsrapport. Geen besluit word geneem nie en die saak word weer na Deputate verwys.
- 2.4 Sinode 1964 (444, 446) besluit dat 'n Beswaarskrif aan die vergadering wat die betrokke besluit geneem het gerig moet word.
- 2.5 Sinode 1967 (349-350) keur 'n Beskrywingspunt goed dat KO, art 33 konsekwent toegepas word sodat alleenlik opdragte van die Partikuliere Sinodes ter tafel geneem mag word.
- 2.6 Sinode 1991 (526-528) handhaaf 'n beswaar teen die besluit van 1964. Die wese van die beswaar is dat 'n aparte prosedure vir Beswaarskrifte nie nodig is nie, aangesien 'n Beswaarskrif soos 'n saak (Beskrywingspunt) hanteer behoort te word. Die Sinode keur dit goed dat sake wat volgens KO, art 46 op 'n meerdere vergadering moet dien, die weg van KO, art 33 behoort te volg.
- 2.7 Sinode 1994 (52-54) word deur *die Regsdeputate insake Appèlle en Beswaarskrifte* na aanleiding van die besluit van 1991 voor die vraag gestel of daar net een weg is vir die hantering van 'n Beswaarskrif, nl. toetsing van 'n saak langs die kerklike weg, of twee weë, naamlik dat 'n beswaar deur 'n individu ook na toetsing en afwysing nog steeds by 'n betrokke meerdere vergadering ingedien kan word (52, 3.1). Die Sinode bevind dat die gewone kerklike weg vir die behandeling van alle sake onder KO, art 46 onder gewone omstandighede gevolg moet word met inagneming van KO, artt 30, 31 en 33. Verder dat die reg van direkte toegang tot enige meerdere vergadering vir aangeleenthede wat dit Skriftuurlik regverdig, nie deur 1991 se besluit geblokkeer word nie (53, 3.2).
- 2.8 Sinode 2006 wys Studiedeputate aan om die Sinode by sy volgende sitting oor die reikwydte van die besluite van Sinodes 1967, 1991 en 1994 insake die reg van direkte toegang tot enige meerdere vergadering te adviseer.
- 2.9 Sinode 2009 behandel die Rapport van die Studiedeputate van 2006 maar verwys die Rapport terug na Studiedeputate vir 'n duidelike aanbeveling oor indieningsprosedure van Beswaarskrifte. Die rede hiervoor omdat die Rapport van 2006 twee moontlikhede stel en nie by een aanbeveling oor indieningsprosedure uitkom nie.

Besluit: Punte 2.1 tot 2.9 kennis geneem.

3. Beredenering

- 3.1 Die Sinode van 1964 het 'n duidelike besluit oor prosedure vir indiening van Beswaarskrifte geneem (444):
- a. 'n Gravamen moet gerig word tot die vergadering wat die betrokke besluit geneem het waarteen beswaar gemaak word.
 - b. Dit moet betyds vir opname in die Agenda van die betrokke vergadering ingedien word.
 - c. Die besluit waarteen die beswaar ingedien word, moet duidelik woordeliks aangegee word.
 - d. Die gronde waarop die beswaar steun, moet ook duidelik aangegee word.
 - e. 'n Beswaarskrif oor 'n besondere besluit mag nie meer as een keer ingedien word nie, tensy die beswaarde met gewigtige redes aantoon waarom nie berus kan word nie."
- 3.2 Die Sinode van 1967 (350) handhaaf 'n Beskrywingspunt rakende KO, art 33 dat alleen opdragte van Part Sinodes ter tafel geneem mag word wat, op die keper beskou, in kontradiksie is met die besluit van 1964 dat Beswaarskrifte direk by die vergadering wat die besluit geneem het, ingedien moet word.
- 3.3 Die Sinode van 1991 bring deur die handhawing van 'n Beswaarskrif teen die besluit (prosedure) van 1964, die Sinode in lyn met die besluit van 1967 dat slegs opdragte van Part Sinodes ter tafel geneem mag word. Dit beteken dat sake wat volgens KO, art 46 op 'n meerdere vergadering moet dien, die weg van KO, art 33 behoort te volg.
- 3.4 Die Sinode van 1994 bevind na aanleiding van 'n vraag deur *die Regsdeputate insake Appèlle en Beswaarskrifte* dat vir alle sake (ook Beswaarskrifte) onder gewone omstandighede die gewone kerklike weg (KO, art 33) van behandeling geld, maar dat dit nie beteken dat direkte toegang tot enige meerdere vergadering vir aangeleenthede wat dit Skriftuurlik regverdig geblokkeer is nie. Volgens hierdie bevinding bestaan die reg tot direkte toegang steeds met inagneming van die besluite van 1967, 1991 en 1994.

Besluit: Punte 3.1 tot 3.4 kennis geneem.

4. Bevinding

- 4.1 Tans is daar twee moontlikhede vir die indiening van Beswaarskrifte. Die eerste en die verkiesliker manier van indiening is die indiening wat die weg van KO, art 33 volg. Hierdie indiening kan egter nie as die enigste beskou word nie. In terme van die besluit van Sinode 1994 (52-54) is daar tweedens die weg van direkte indiening by die vergadering wat die besluit geneem het waarteen beswaar gemaak word.

Besluit: Kennis geneem.

5. Aanbeveling

- 5.1 Die bevinding van Sinode 1994 dat daar twee moontlikhede van indiening van Beswaarskrifte is (2.7 en 4.1 van hierdie Rapport) gehandhaaf word met die gevolglike uitvloeisel dat dit (twee moontlikhede) in kerklike vergaderings so toegepas word.
- 5.2 *Motivering*
- 5.2.1 'n Beswaarskrif behoort verkieslik die weg van KO, art 33 te volg ten einde geleentheid aan die plaaslike kerk en meerdere vergaderings te bied om die beswaar(skrif) te behandel en indien nodig te verfyn en/of advies te gee oor die verdere verloop van die saak.
- 5.2.2 Sou 'n Beswaarskrif langs die weg van KO, art 33 nie die nodige ondersteuning ontvang nie, en die beswaarde/s nie die advies van die betrokke mindere vergadering kan aanvaar nie, kan die beswaarde/s steeds die Beswaarskrif by die vergadering wat die besluit geneem het vir oorweging indien.

5.2.3 'n Meerdere vergadering behoort by die beoordeling van ontvanklikheid van sake onder KO, art 46 die kerkordelike beginsels soos byvoorbeeld verwoord in KO, artt 30, 33, en 46 deeglik in ag te neem en daarteen waak om ongemotiveerd en op rigiede wyse sake onontvanklik te verklaar.

5.2.4 Hierdie werkswyse/prosedure verseker dat sake onder KO, art 46 op eie inhoud en meriete oorweeg sal word.

Besluit: Punte 5.1 tot 5.2.4 goedgekeur.